

6. Державний архів Тернопільської області. – Ф.231 (Тернопільське повітове староство). – Оп.1. – Стр.62 (Звіт про діяльність Тернопільської філії «Общества им. М. Качковського», 1929–1934 рр.). – 57 арк.
7. З московського табору // Свобода. – 30 грудня 1933. – С.3–7.
8. Як москвофіли заснують читальні Качковського на Лемківщині? // Діло. – 24 лютого 1934. – С.4–5.
9. Привикаймо до порядку в читальнях // Наука. – 1933. – №2/3. – С.34–36.
10. Національна політика Радянського союзу // Боротьба. – 1933. – 22 жовтня. – С.2–3.
11. Гуртки молодіжи як класова школа пролетарської самоосвіти // Воля народу. – 1925. – 27 вересня. – С.4.
12. Розкопуємо правду // Сельроб. – 1927. – 18 вересня. – С.2.

References

1. Stachiv M. Proty chyvl'. Istorytschnyj rozvytok ukrajins'kogo socialistychnogo ruchu na zachidnykh ukrajins'kykh zemljach / M. Stachiv. – L'viv, 1934. – 135 s.
2. Rubl'ov O. Zachidnoukrajins'ka inteligencija u zagal'nonacional'nykh politytschnych ta kul'turnych procesach (1914–1939) / O. Rubl'ov. – K., 2004. – 648 s.
3. Soljar I. Radjanofil'stvo u Zachidnij Ukraini (1920–ti rr.) // I. Soljar // Ukrajins'kyj istorytschnyj shurnal. – 2009. – №1. – S.55–67.
4. Centralnyj derzhavnyj istorytschnyj archiv Ukrai'ny, m. Lviv. – F.182 («Товариство им. М. Качковського»). – Оп.1. – Spr.421 (Proekty pravyl organizaciji praci ta dilovodstva v kanceljariji tovarystva u m. L'vovi, 1925–1933 rr.). – 97 ark.
5. Tam samo. – Spr.509 (Zvity, gazetni povidomlennja ta inschi materialy pro prosvitn'o-propagandyts'ku i finansovo-gospodars'ku dij'al'nist' filialu v m. Zhovkvi, 1934–1939 rr.). – 68 ark.
6. Derzhavnyj archiv Ternopil'skoi' oblasti. – F.231 («Тернопільське повітове староство»). – Оп.1. – Spr.62 (Zvit pro dij'al'nist' Ternopil's'koi filiji «Obshestva im. M. Katschkovskogo», 1929–1934 rr.). – 57 арк.
7. Z moskovs'kogo taboru // Svoboda. – 30 grudnja 1933. – S.3–7.
8. Jak moskvofigly zasnovujut' tschytal'ni Katschkovs'kogo na Lemkivschyni? // Dilo. – 24 ljutogo 1934. – S.4–5.
9. Pryvykajmo do porjadku v tschytal'njach // Nauka. – 1933. – №2/3. – S.34–36.
10. Nacional'na polityka Radjans'kogo sojuzu // Borot'ba. – 1933. – 22 zhovtnja. – S.2–3.
11. Gurtky molodezhy jak klasova schkola proletars'koi samoosvity // Volja naroda. – 1925. – 27 veresnja. – S.4.
12. Rozkopujemo pravdu // Sel'rob. – 1927. – 18 veresnja. – S.2.

Lukashiv V. Ja., candidate of Historical, Ternopil national pedagogical university of the name of Volodymyr Hnatyuk (Ukraine, Ternopil), terr87lukaschiv@gmail.com

Financial subsidies for the Soviet leadership «Association named after M. Kachkovsky» in Western Ukraine (1919–1939 years)

The process of subsidizing the Soviet leadership Ukrainian Soviet Socialist Republic and the Union of Soviet Socialist Republics moskwofile cultural and educational organizations – «Association named after M. Kachkovsky» in Western Ukraine in the interwar period. Activities of the institutions developed in difficult conditions of national and cultural life in the ukrainian part of the Second Polish Republic. Association disseminated literacy and knowledge among the general public. The development of financial revenue for the Central Government Bolshevik separation institutions. The process of formation of financial channels for money transfers from the Soviet Ukraine to promote sovietophile in Western Ukraine. Showing of financial subsidies «Association named after M. Kachkovsky» to strengthen its influence among the general public within the appointed period.

Keywords: «Association named after M. Kachkovsky», Western Ukraine, moskwofilest, sovietofilst, subsidy, Soviet leadership, interwar period.

Лукашів В. Я., кандидат исторических наук, Тернопольский национальный педагогический университет им. Владимира Гнатюка (Украина, Тернополь), terr87lukaschiv@gmail.com

Финансовые субсидии советского руководства для «Общества им. М. Качковського» в Западной Украине (1919–1939 гг.)

Исследован процесс субсидирования советским руководством Украинской Советской Социалистической Республики и Союза Советских Социалистических Республик москвофильской культурно-просветительной организации – «Общества им. М. Качковського» в Западной Украине в межвоенный период. Деятельность институции развивалась в сложных условиях национально-культурной жизни украинцев в составе Второй Речи Посполитой. Общество распространяло грамотность и знание среди широкой общественности. Проанализировано развитие финансовых поступлений большевистского правительства для Центрального выдела институции. Освещен процесс формирования финансовых каналов для денежных переводов

со стороны советской Украины с целью распространения радянофильства в Западной Украине. Показано использование финансовых субсидий «Обществом им. М. Качковського» для усиления своего влияния среди широкой общественности в течение очерченного периода.

Ключевые слова: «Общество им. М. Качковського», Западная Украина, москвофильство, советофильство, субсидия, советское руководство, межвоенный период.

УДК 3687.80:367

Кравчук Л. В.,
доцент кафедри філософії та суспільних дисциплін,
ДВНЗ «Тернопільський державний медичний
університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»
(Україна, Тернопіль), gileya.org.ua@gmail.com

ПАРТІЙНЕ КЕРІВНИЦТВО СФЕРОЮ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ НА ТЕРНОПІЛЬЩИНІ ВЕРЕСЕНЬ 1939 – ЧЕРВЕНЬ 1941

Відображено основні напрямки насадження нової культури, розкрито механізми впровадження нових радянських культурних цінностей, мета яких шляхом культурної революції утвердити пролетарський світогляд у курінного населення краю. Основним компонентом виступає друга російська мова, як засіб міжнаціонального спілкування. А також створюється нова культурно-виховна мережа установ для підпорядкування окупованої території під єдиний радянсько-москвофільський стандарт.

Ключові слова: влада Рад, вчитель, радянська свідомість, комуністична партія, агітатор, лектор, інспектор, червоний куточок, соціалістичне змагання, пролетарська свідомість, робітничка солідарність.

Перетворення, що їх здійснювала радянська влада у всіх сферах культурного життя західноукраїнського населення, мали чітку стратегічну мету: відкрити найширші можливості для формування та розвитку нової культури – соціалістичної за змістом і національної за формою. Апробовані в Радянському Союзі принципи культурного будівництва трансформувалися на новий соціально-культурний ґрунт, у нові політико-економічні умови. Радянські дослідники історії партії вважали, що «невід'ємною складовою частиною соціальних перетворень у західних областях, поряд з перетвореннями у галузі політичного, економічного і суспільного життя, було здійснення культурної революції. Завдання культурної революції вимагали величезного піднесення культурного рівня трудящих, перевиховання їх свідомості на основі пролетарської ідеології та перетворення їх у свідомих творців соціалістичної культури. Культурне будівництво в західних областях у вищій мірі полегшувалося тим, що в Радянському Союзі на той час вже була здійснена культурна революція і створена висока соціалістична культура, яка є втіленням великих ідей марксизму-ленінізму. Трудящі західних областей, зокрема працівники культурного фронту, могли почерпнути у народів Радянського Союзу досвід культурного будівництва».

Партійно-державні органи зміст, форми і напрями своєї політики в сфері культури формували на основі того, що за умов панської Польщі трудящі західноукраїнських земель не мали можливостей для культурного розвитку. Більше того, вважалося, що незначна кількість діючих у ті часи польських «домів людових», «українських світлиць», читалень «Просвіти» будувалися на націоналістичних принципах, перебували під впливом українських буржуазних націоналістів і духовенства та «отруювали свідомість трудящих націоналістичним і релігійним дурманом, намагаючись відвернути їх увагу від питань класової боротьби». Звідси, радянські

історики висвітлюють розвиток соціалістичної культури в західних областях України як процес напруженої боротьби зі звичками і традиціями людей, успадкованими від капіталізму, та з найнебезпечнішим породженням капіталістичного суспільства – буржуазним націоналізмом.

Саме з цієї причини вже з перших днів після приєднання всі існуючі на західноукраїнських землях польські «доми людюві», читальні «Просвіти», культурні установи інших національностей, що мали своїм завданням виховання мас у націоналістичному дусі, були закриті, а на їх місце в усіх населених пунктах краю прийшли новостворювані «культурно–освітні установи, багато з яких у найближчому часі перетворилися у справжні вогнища культури і пропаганди ідей комуністичної партії» [7, с. 233].

Тактика радянської духовної сфери була аналогічною тактиці радянської економічної або політичної сфер суспільного життя: ідеологію, спосіб мислення і культурні традиції змінювали швидко, майже за директивним вказівками, як змінювали приватну власність на державну, а багатопартійність – на однопартійність, навіть із застосуванням бруталного примусу в шоківих дозах. Сталінські ідеологи враховували, що така тактика викликати певний супротив, але цей супротив не міг мати зовнішнього соціального вираження, а був лише внутрішнім опором і мав особистісний духовний зміст.

Отже, завданням було зламати цей внутрішній особистісний опір, забезпечити своєрідну «радянську особистість» через звернення до внутрішньо–духовної сфери людини, на яку офіційна пропаганда мала мінімальний, або й не мала ніякого дієвого впливу. У цьому плані партійно–державній владі протистояв могутній відкритий опонент, який здійснював потужний позитивний вплив на внутрішній духовний світ людини, чим стимулював і підтримував духовний опір догматичній комуністичній ідеології, – християнську церкву, непідконтрольну радянському режимові. Церква своєю природою не вписувалась у радянську систему як у соціально–політичному, так і в культурно–духовному аспектах. Саме в релігійній вірі, в церковних богослужіннях знаходили віруючі громадяни (а таких у Західній Україні була абсолютна більшість) порятунк від засилля чужих ідеологічних штампів і від насилля компартійного апарату.

Статистика вказувала на широку базу церковного впливу: 3,5 млн. греко–католиків, 2 млн. римо–католиків, 1,5 млн. православних, 800 тис. іудеїв. З метою впливу на ці майже 8 млн. українського населення партійно–державна влада розпочала масштабний наступ на всі релігійні конфесії. Ідеологічну основу такого наступу на церкву бачили в реакційній ролі релігії, церкви і священнослужителів у суспільному житті. Влада твердила, що ксьондзи, попи і равани як ворожі елементи активно здійснювали антинародну діяльність, а церква, костюль і синагога спрямовували свої дії проти радянської влади.

Тому партійні організації західних областей України розгорнули широку антирелігійну пропаганду. За короткий час до Західної України було завезено великі партії атеїстичної літератури, повсюдно організовано читки лекцій на атеїстичну тематику. На кінець 1940 року, за звітом Наркомату освіти УРСР, в шести західноукраїнських областях діяли 335 атеїстичних гуртків, які охопили майже 6 тисяч чоловік. Атеїстична пропаганда стала обов'язковим

елементом навчально–виховного процесу в усіх закладах освіти: вчителі та викладачі були зобов'язані включати до робочих конспектів і текстів лекцій положення, висновки, рекомендації та приклади антирелігійного змісту [6, с. 10].

Нова окупаційна влада однозначно відносила церкву і духовенство до ворожого антирадянського табору, до контрреволюційних сил. Одним із найважливіших засобів боротьби з такими силами вважалося посилення агітаційно–пропагандистської роботи, здійснення планових, правильно політично зорієнтованих культурно–масових заходів серед місцевого населення, що повинно було б дати подвійний ефект: схилити симпатії мешканців міст і сіл до радянської влади та мінімізувати, або навіть унеможливити, підтримку ними антирадянських акцій.

Показовим у цьому аспекті є рішення Тернопільського обкому КП(б)У від 23 грудня 1939 року щодо політичного стану в Збарзькому повіті Тернопільської області. Ситуація полягала в тому, що у трьох селах Збарзького повіту (Кобиля, Іванчани, Курники) у ніч з 17 на 18 грудня відбулися «контрреволюційні» виступи селян. У постанові бюро обкому нічого не говориться про дії радянських каральних органів (це залишилося поза протоколом), але детально визначені контрпропагандистські заходи: розгортання масово–політичної роботи у повіті, відрядження до повіту 10 членів ВКП(б) з числа обласного партійного активу, проведення повітових партійних зборів з проблем посилення масово–політичного виховання населення повіту з використанням ресурсів культурно–освітніх установ тощо [1, арк. 19–20].

З цієї постанови випливає, що на агітаційно пропагандистську, культурно–масову роботу в питаннях зміцнення радянської влади на місцях партійно–державні органи поклали не менші надії, ніж на діяльність тодішніх силових структур. Перший висновок, що випливає зі згаданого партійного документа: партійні органи та органи НКВС в радянській країні діяли в одному напрямі як два фланги одного фронту, але перший пропагандистськими, а другий – силовими засобами. Другий висновок: партійно–державні органи не відокремлювали культурно–масову роботу від агітаційно–пропагандистської і навпаки. Але так само, як силова структура НКВС підпорядковувалась партійним органам, культурно–масова робота повністю служила агітаційно–пропагандистським цілям. Тобто культура підлягала ідеології як частина цілому, як вторинне первинному.

Таким чином, радянська культурної сфери суспільного життя набувала форми «комунізації» свідомості громадян через ідеологізацію всіх форм і засобів тогочасного культурного процесу на західноукраїнських землях. Посилений акцент на питаннях агітаційно–масової і пропагандистської роботи серед населення краю прослідковується у більшості рішень і постанов, прийнятих партійно–державними органами області в 1939–1940 роках. У вищезгаданому партійному рішенні бюро Тернопільського обкому КП(б)У вказало Чортківському повітовому комітету партії на незадовільний стан пропагандистської та агітаційно–масової роботи серед мешканців повіту: відсутнє навчання активу (пропагандистів, агітаторів, лекторів), незадовільна організація читки лекцій для працівників міста і села (всього 3 лекції в місяць на весь повіт), потрапляння до складу агітаторів і лекторів ворожих елементів (колишніх чиновників, членів ворожих партій), відсутність гуртків

з вивчення Сталінської Конституції та роз'яснення населенню рішень партії й уряду. Повітовому комітетові КП(б)У доручено до 1 січня 1940 року розробити необхідні заходи з усунення вказаних недоліків [1, арк. 22].

Про організацію масово–політичної роботи в повітах доповідали обкому КП(б)У практично всі повітові (згодом районні) партійні комітети. 13 січня 1940 року це зробили Тернопільський і Борщівський повіткоми КП(б)У і Тернопільський міськком КП(б)У. бюро обкому констатувало, що в цих повітах зроблено перші кроки в організації масово–політичної роботи серед трудящих: проведені відповідні збори, прочитано ряд лекцій, практикуються бесіди з окремими групами працівників, підбираються кадри агітаторів, списки яких подані на затвердження у повітком. У той же час не здійснюється належне керівництво роботою районних газет, не створено гуртків з вивчення Сталінської Конституції та Положення про вибори до Верховної Ради СРСР та Верховної Ради УРСР.

На окремих крупних підприємствах, зокрема на Борщівській тютюновій фабриці, де працюють більше 300 робітників, не прочитано жодної лекції, не функціонують ні клуб, ні бібліотека. Повіткомом і міськкомом партії доручено підібрати повноцінні кадри агітаторів, сформувати агітколективи, визначити і затвердити їх керівників, проводити навчання агітаторів шляхом організації відповідних семінарів і нарад з обміну досвідом роботи, створити гуртки з вивчення Сталінської Конституції, сформувати при парткомах лекторські групи, на засіданнях бюро райкомів і міськкому партії заслуховувати звіти керівників агітколективів і лекторських груп про пропагандистську і масово–політичну роботу на підприємствах, в установах, серед сільського населення.

У цій же постанові Тернопільського обкому КП(б)У знаходимо особливий момент: секретарю Тернопільського повіткому партії доручено провести роз'яснювальну роботу серед селян повіту щодо допущення відповідальними керівниками повіту політичної помилки, яка полягала в організації по селах повіту комітетів незаможних селян. А це означало, що будь–яка масово–політична «самодіяльність», зокрема у створенні несанкціонованих партійними органами громадських об'єднань на місцях, заборонялася [4, арк. 14–15].

Суперечливою виглядає постанова Тернопільського обкому КП(б)У від 13 серпня 1940 року «Про стан пропагандистської та агітаційної роботи в Заліщицькому районі», де зазначається, що політико–масова робота в районі покращилась (проводяться лекції, бесіди, співбесіди, наради з обміну досвідом, мітинги тощо), що мобілізує трудящих на виконання політико–господарських завдань, але має місце низка суттєвих недоліків (відсутня допомога низовим колективам зі сторони райкому, не проводиться необхідні консультації, не організована робота агітколективів, а окремі з них припинили свою діяльність, відсутня увага до групової та індивідуальної агітації, культурно–масова робота обмежується лише вечорами художньої самодіяльності у вихідні дні), внаслідок чого в багатьох трудових колективах знижується трудова дисципліна, а в окремих колгоспах колгоспники не виходять на роботу [2, арк. 97].

Такий підхід характерний для багатьох партійних рішень, де позитивний зміст констатуючої частини

заперечується критичними зауваженнями і змістом постановляючої частини: спроби видати бажане за дійсне спростовуються конкретними вказівками на усунення недоліків, які своєю серйозністю і масштабами виключають попередньо задекларований позитив.

Невисока ефективність, а часто й безрезультативність політико–масової роботи в низових колективах змушує партійні органи постійно повертатись до розв'язування одних і тих же питань, повторно вирішувати одні і ті ж проблеми, що навіть ускладнюється у порівнянні з їх попереднім станом. Так, у травні 1940 року бюро обкому КП(б)У вивчало стан пропагандистської та агітаційно–масової роботи в Бережанському і Підгаєцькому районах. Постанова фіксує низку позитивів: здійснюються теоретичні акції у формі бесід, консультацій індивідуального і групового характеру, працюють гуртки по вивченню історії ВКП(б) безпартійним активом, застосовуються різноманітні форми агітаційно–масової роботи. Такі заходи дали конкретний результат, зокрема, розгорнуто соціалістичне змагання між селами, колгоспами, районами, а Бережанський район закінчив сівбу ранніх культур за 5 днів. До негативу у постанові віднесено фактично один недолік: недостатня робота окремих комуністів над підвищенням свого ідейно–політичного рівня [4, арк. 117–118].

Буквально через три місяці, 23 серпня 1940 року, бюро обкому знову розглядає аналогічне питання – про виконання Бережанським райкомом КП(б)У травневої постанови бюро обкому щодо рівня пропагандистської та агітаційної роботи в районі. Хоча традиційно знаходиться місце для констатації позитивних моментів у роботі райкому партії, та перелік недоліків приводить до висновку, що стан агітаційно–пропагандистської роботи в районі погіршився: відсутній контроль партійного комітету за вивченням комуністами і безпартійним активом історії ВКП(б), з цих питань не проводяться індивідуальні бесіди, немає нарад з обміну досвідом роботи; слабка агітаційно–масова робота серед колгоспників, а в окремих колгоспах під час жнив припинили свою роботу агітатори, не організовано соціалістичного змагання; район потребує розширення лекційної пропаганди, особливо зусиллями кваліфікованих лекторів; необхідно поживити роботу агітаторів і агітколективів, забезпечити всесторонню допомогу їх керівникам [3, арк. 151].

Увага партійно–державних органів до культурно–масової та пропагандистсько–агітаційної роботи в трудових колективах міст і сіл особливо загострилась у період підготовки до виборів у Верховну Раду СРСР і Верховну Раду УРСР зимою – весною 1940 року. Питання підготовки до проведення виборів у вищі органи державної влади СРСР та УРСР бюро обкому безпосередньо розглянуло на своєму засіданні 27 січня 1940 року. Бюро наголосило, що «успіх виборчої кампанії залежатиме від того, як партійні організації забезпечать розгортання агітаційно–масової та політичної роботи серед широких трудящих мас». Для цього райкоми і міськкоми КП(б) У області були зобов'язані підготувати і затвердити на партійно–комсомольських зборах районів конкретні заходи по підготовці до виборів, в яких передбачити: створення гуртків, проведення лекцій, бесід, доповідей для всіх виборців з вивчення Сталінської Конституції і положення про вибори до Верховних Рад СРСР та УРСР; підбір і формування агітколективів і груп агітаторів,

проведення для них інструктивних нарад і семінарів не менше трьох разів у місяць і скликання нарад з обміну досвідом роботи; проведення трьох- і п'ятиденних семінарів для агітаторів з питань конституційного і виборчого законодавства; забезпечення агітпунктів на виборчих дільницях лозунгами, плакатами, діаграмами, що ілюструють досягнення Радянського Союзу і Радянської України; проведення районних нарад культпрацівників (завідуючих клубами, бібліотеками, хатами-читальнями) з питань їх роботи на період підготовки і проведення виборів; активізація роботи гуртків художньої самодіяльності, радіо, районних газет, інших засобів масової агітації; проведення зборів населення за місцем проживання з питань виборів; висвітлення виборчого процесу у місцевій пресі; проведення зборів молодих виборців [4, арк. 117–118].

На цьому ж бюро як взірць для райкомів і міськкомів партії області були схвалені заходи Тернопільського обкому КП(б)У по розгортанню масово-політичної роботи в час підготовки і проведення виборів депутатів до Верховних Рад СРСР і УРСР по Тернопільській області. Заходи передбачали комплекс нарад з секретарями райкомів партії і райкомів комсомолу, головами райвиконкомів, завідуючими відділами пропаганди і агітації райкомів партії і райкомів комсомолу, завідуючими партійними кабінетами райкомів партії, головами і секретарями окружних виборчих комісій, головами обкомів галузевих профспілок з питань підготовки до виборів і проведення виборчої кампанії. Було заплановано обласний партійний актив «Про завдання обласної партійної організації в підготовці та проведенні виборів» та обласний профспілковий актив з аналогічним порядком денним, обласну нараду редакторів районних газет «Завдання преси в час підготовки і проведення виборів до Верховних Рад СРСР і УРСР», обласний зліт робсількорів «Про завдання робсількорів у підготовці і проведення виборів депутатів Верховних Рад СРСР і УРСР» (1500 чоловік).

Висновок. Якщо згадані заходи стосувалися забезпечення впливу партійних органів області на виборчий процес у напрямі гарантування необхідного результату виборів, то інші заходи безпосередньо спрямовувалися на місцеве населення з метою максимального його залучення до виборчої кампанії через діяльність культосвітніх структур, через участь у культурно-масовій роботі. Серед таких масових заходів – нарада інтелігенції обласного центру «Про участь інтелігенції в роботі більшовицької преси під час виборчої кампанії» при редакції газети «Вільне життя», організація п'яти концертних бригад силами обласного драматичного театру й обласної філармонії для обслуговування виборців у районах області, нарада завідуючих райвно і голів райкомів профспілки працівників початкових і середніх шкіл з питання участі шкіл і педагогів у виборах, п'ятиденний семінар інспекторів райвно з питання роботи сільських клубів у зв'язку з виборами до Верховних Рад СРСР і УРСР, дводенний семінар керівників агітколлективів, завезення в райони області кінофільмів і кіножурналів і забезпечення безперервної роботи кінопересувок по обслуговуванню сільського населення у період підготовки до виборів, активізація роботи лекторських груп з читання лекцій за тематикою радянської виборчої демократії, забезпечення

бібліотек районів необхідною літературою, насамперед Конституцією СРСР і Положенням про вибори до Верховних Рад СРСР та УРСР [4, арк. 123–124].

Таким чином всі рішення та засідання новоутвореної системи влади яка формувала нову радянську культуру та світогляд населення, були чітко ідеалізовані і прийняті партійним духом та змістом радянського режиму.

Список використаних джерел

1. ДАТО. – Ф.П–1. – Оп.1. – Спр.1.
2. Там само. – Спр.12.
3. Там само. – Спр.27.
4. Там само. – Спр.6.
5. Там само. – Спр.9.
6. Ковалюк В. Р. Культурологічні та духовні аспекти «радянзації» Західної України (вересень 1939 р. – червень 1941 р.) // Український історичний журнал. – 1993. – №2, 3. – 144 с.
7. Соколовська Т. Г. Культурне будівництво у західних областях УРСР в перші роки радянської влади: вересень 1939 – червень 1941 рр. 40 років Великого Жовтня. – Львів: Видавництво Львівського університету, 1957. – 299 с.

References

1. DATO. – F.P–1. – Op.1. – Spr.1.
2. Tam samo. – Spr.12.
3. Tam samo. – Spr.27.
4. Tam samo. – Spr.6.
5. Tam samo. – Spr.9.
6. Kovaljuk V. R. Kul'turologichni ta duhovni aspekty «radjanizacii» Zahidnoi' Ukraïny (veresen' 1939 r. – cherven' 1941 r.) // Ukraïns'kyj istorychnyj zhurnal. – 1993. – №2, 3. – 144 s.
7. Sokolovska T. G. Kul'turne budivnytvo u zahidnyh oblastjakh URSR v pershi roky radjans'koï vlydy: veresen' 1939 – cherven' 1941 rr. 40 rokov Velykogo Zhovtja. – L'viv: Vydavnytvo L'vivs'kogo universytetu, 1957. – 299 s.

Kravchuk L. V., associate prof. Department of Philosophy and Social Sciences, SHEE «Ternopil State Medical University named after I. Gorbachevskogo Ministry of Health of Ukraine» (Ukraine, Ternopil), gileya.org.ua@gmail.com

Party leadership sphere of spiritual culture Ternopil region in September 1939 – June 1941

The article shows the main directions of planting new culture disclosed mechanisms for implementing the new Soviet cultural values aimed at establish cultural revolution by proletarian ideology Kurinny population in the region. The main component serves the second Russian language as a means of international communication. Also, a new network of cultural and educational institutions for submission territory under a single standard–Soviet Moscow.

Keywords: government councils, teacher, Soviet consciousness, Communist Party agitator, lecturer, supervisor, red corner, socialist competition, the proletarian consciousness, workers solidarity.

Кравчук Л. В., доцент кафедри філософії та суспільних дисциплін, ГВУЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України» (Україна, Тернопіль), gileya.org.ua@gmail.com

Партийное руководство сферой духовной культуры на Тернопольщине сентябрь 1939 – июнь 1941

Отражены основные направления насаждения новой культуры, раскрыты механизмы внедрения новых советских культурных ценностей, цель которых путем культурной революции утвердить пролетарское мировоззрение у коренного населения края. Основным компонентом выступает второй русский язык, как средство межнационального общения. А также создается новая культурно-воспитательная сеть учреждений для подчинения оккупанной территории под единый советско-московский стандарт.

Ключевые слова: власть, учитель, советское сознание, коммунистическая партия, агитатор, лектор, инспектор, красный уголок, социалистическое соревнование, пролетарское сознание, рабочая солидарность.

* * *